

Briuselis, 2025 m. birželio 30 d.
(OR. en)

10338/25

ECOFIN 793
UEM 293
SOC 437
EMPL 301
ECB
EIB

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Išvados dėl 2025 m. nuodugnių apžvalgų pagal makroekonominio disbalanso procedūrą – Patvirtinimas

Delegacijoms pridedamas Tarybos išvadų dėl 2025 m. nuodugnių apžvalgų pagal makroekonominio disbalanso procedūrą projektas.

**TARYBOS IŠVADU DĖL 2025 M. NUODUGNIŲ APŽVALGŲ PAGAL
MAKROEKONOMINIO DISBALANSO PROCEDŪRĄ PROJEKTAS**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA:

1. PAŽYMI, kad 2024 m. keliose valstybėse narėse įvyko palyginti palankių ekonominių pokyčių, kurie padėjo sumažinti kai kuriuos ilgalaikius pažeidžiamumo veiksnius, dėl kurių atsiranda disbalansas. AKCENTUOJA, kad infliacija ir sąnaudų spaudimas toliau mažėjo. PRIPAŽIŠTA, kad kintant geopolitinei ir prekybos aplinkai labai padidėjo netikrumas, o tai didina su disbalansu susijusią riziką.
2. LAIKOSI NUOMONĖS, kad 2025 m. nuodugniose apžvalgose pateikiama aukštos kokybės ir išsami padėties kiekvienoje apžvelgiamoje valstybėje narėje analizė. PALANKIAI VERTINA tai, kad 2025 m. pradžioje Komisija paskelbė nuodugnių apžvalgų pagal makroekonominio disbalanso procedūrą ataskaitas. PABRĖŽIA, kad svarbu nuolat stebėti disbalansą pagal makroekonominio disbalanso procedūrą.
3. AKCENTUOJA itin svarbų išsamios analizės vaidmenį stebint esamą disbalansą ir nustatant galimą makroekonominį pažeidžiamumą. PAŽYMI, kad apskritai Komisija, atsižvelgdama į konkrečius kiekvienos valstybės narės iššūkius, taikė atitinkamas analitines priemones ir jas papildė atlikdama esminę kokybinę analizę. PALANKIAI VERTINA tai, kad naudojama perspektyvų analizė ir atitinkamų politikos sričių vertinimas, taip pat atsižvelgiant į disbalanso mastą ir raidą. PABRĖŽIA atsargų ir srautų rodiklių svarbą atliekant vertinimą, politikos priemonių vaidmenį ir procedūros ES ir euro zonos aspektus. AKCENTUOJA, kad nacionalinės ekonominės politikos šalutinio poveikio vertinimas tebėra labai svarbus. PABRĖŽIA, kad svarbu užtikrinti vienodą požiūrį, grindžiamą objektyviu duomenų ir įgyvendintos politikos vertinimu.

4. PRIPAŽĮSTA, kad infliacijos diferencialai toliau mažėjo, nors pastarųjų metų infliacijos skirtumai, kartu paėmus, yra nemaži. PAŽYMI, kad 2024 m. vienetui tenkančių darbo sąnaudų augimas sulėtėjo, tačiau keliais atvejais išliko didelis, atsižvelgiant į įtemptą padėtį darbo rinkose ir mažą našumo augimą. PAŽYMI, kad kainų ir sąnaudų spaudimas artimiausiu metu turėtų dar labiau sumažėti, tačiau skirtumai greičiausiai išliks.
5. PABRĖŽIA, kad einamosios sąskaitos deficitas ir perteklius kai kuriose valstybėse narėse tebėra dideli ir dažnai atspindi vidaus paklausos dinamiką. AKCENTUOJA, kad kai kuriose valstybėse narėse didelis valdžios sektoriaus deficitas sudaro didelę ekonomikos išorės skolinimosi poreikių dalį. PAŽYMI, kad prognozuojami einamosios sąskaitos balanso pokyčiai, kalbant tiek apie deficitą, tiek apie perteklių, bus nedideli. Netikrumas yra didelis ir visų pirma daro poveikį valstybėms narėms, kurių prekyba, įskaitant pasaulines vertės grandines, yra itin integruota, taip pat valstybėms narėms, kurių išorės finansavimo poreikiai yra dideli. PRIPAŽĮSTA, kad valstybėse narėse, turinčiose didesnes neigiamas grynąsias tarptautinių investicijų pozicijas, padėtis toliau gerėjo ir prie to prisidėjo nominalus ekonomikos augimas. Tačiau numatoma, kad, toliau mažėjant infliacijai, šis poveikis mažės.
6. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad didėjant pajamoms ir švelnėjant finansavimo sąlygoms, po dvejų metų lėto arba neigiamo augimo būsto kainos 2024 m. tapo dinamiškesnės. Tačiau kai kuriose valstybėse narėse būsto kainos nesiekia ankstesnio maksimalaus pasiekto kainų lygio. PRIPAŽĮSTA, kad daugelyje valstybių narių būsto kainos, kaip numatoma, toliau didės dėl ilgalaikio struktūrinio poveikio, įskaitant būsto pasiūlos kliūtis, mokesčių politiką ir neefektyvias nuomos rinkas.
7. PAŽYMI, kad 2024 m. keliose valstybėse narėse namų ūkių ir įmonių skola, kaip BVP dalis, pasiekė žemiausią lygį per daugelį metų. PRIPAŽĮSTA, kad privačiojo sektoriaus skolinimasis, kaip prognozuojama, sušvelnėjus finansavimo sąlygoms vėl padidės. PAŽYMI, kad valdžios sektoriaus skolos lygis ir pokyčiai ES valstybėse narėse yra labai skirtingi, nes kai kuriose valstybėse narėse skolos santykis toliau mažėjo, o kai kuriose kitose pastaruoju metu padidėjo. PRIPAŽĮSTA, kad 2024 m. visos ES valdžios sektoriaus skolos santykis nustojo mažėti ir tebeviršijo 2019 m. prieš pandemiją buvusį lygį ir, kaip prognozuojama, artimiausiais metais turėtų šiek tiek padidėti. Darant prielaidą, kad politika nesikeis, prognozuojama raida įvairiose ES valstybėse narėse taip pat skiriasi. Numatoma, kad įgyvendinus fiskalinius struktūrinius planus skolos santykis vidutinės trukmės laikotarpiu sumažės arba stabilizuosis.

8. AKCANETUOJA, kad bankų sektorius dar labiau sustiprėjo, o kapitalo pakankamumo rodikliai ir pelningumas išliko dideli. ATKREIPIA DĖMESĮ į tolesnį neveiksnių paskolų skaičiaus mažėjimą ar stabilizavimąsi tose valstybėse narėse, kuriose tokių paskolų skaičius paprastai buvo didesnis. Taip yra daugiausia dėl to, kad sukurta veiksminga antrinė neveiksnių paskolų rinka: tokias paskolas dabar administruoja dideli bankų sektoriui nepriklausantys administratoriai, kurie paprastai veikia tarpvalstybiniu mastu ir tebėra daugiausia susitelkę keliuose valstybėse narėse. PAŽYMI, kad, siekiant užtikrinti nuolatinį makrofinansinį stabilumą, būtinas nuolatinis budrumas.
9. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad makroekonominio disbalanso procedūros kontekste Kipre ir Vokietijoje disbalanso nebėra. PAŽYMI, kad Kipre mažėja pažeidžiamumas, susijęs su išorės, privačiojo sektoriaus ir valdžios sektoriaus skola, be kita ko, dėl didelio ekonomikos augimo, ir kad einamosios sąskaitos deficitas tebėra didokas, nors padaryta pažanga įgyvendinant pažeidžiamumo mažinimo priemones. PAŽYMI, kad Vokietijoje pažeidžiamumas, susijęs su dideliu einamosios sąskaitos pertekliumi, turėjusiu tarpvalstybinės reikšmės, ilgainiui sumažėjo ir politines pastangas reikia toliau dėti atsižvelgiant į paskelbtus svarbius politikos veiksmus.
10. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad Estijoje disbalanso neaptikta. PAŽYMI, kad Estijoje užsitęsęs nuosmukiui pastaraisiais metais stebimas pažeidžiamumas, susijęs su mažėjančiu kainų ir išlaidų konkurencingumu, o būsto kainos labai išaugo, tačiau atrodo, kad šiuo metu bendras pažeidžiamumas yra suvaldytas.
11. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad Graikijoje, Italijoje, Vengrijoje, Nyderlanduose, Slovakijoje ir Švedijoje vis dar yra susidaręs disbalansas.
12. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad Rumunijoje tebėra susidaręs paviršinis disbalansas. PAŽYMI, kad pažeidžiamumas Rumunijoje padidėjo, nes vienu metu padidėjo fiskalinis ir einamosios sąskaitos deficitas, o išlaidų konkurencingumas sumažėjo. AKCANETUOJA, kad reikia vykdyti struktūrines reformas, visų pirma numatytas Rumunijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane ir vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniame struktūriniame plane, kad būtų padidintas konkurencingumas, pagerinti eksporto veiklos rezultatai ir pritraukta daugiau finansavimo iš ES.

13. RAGINA visapusiškai taikyti makroekonominio disbalanso procedūrą, įskaitant, kai tinkama, aktyvuoti perviršinio disbalanso procedūrą. PABRĖŽIA, kad svarbu imtis skubių ir nuolatinių politikos veiksmų makroekonominiam disbalansui mažinti, visų pirma numatytų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniuose struktūriniuose planuose ir atitinkamose konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose pagal Europos semestrą.
-